

БӨЛІМ: ТЕХНОЛОГИЯ

Жасанды интеллект деген не және ол қалай жұмыс істейді? 2026 жылғы түсінікті нұсқа

ЖАРИЯЛАНДЫ
20.05.2026

ТІРЕК СӨЗДЕР
2026 технология, Жасанды интеллект,
ЖИ, Қазақстан, машиналық оқу

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/188867/>

2026 жылы ЖИ тек чатбот емес. Қазақстандағы банктер, eGov сервистері және логистика жүйелері оны күн сайын қолданып отыр. Бір өтініштің жауабы секундпен өлшенеді. Ал бұрын бұл күндерге созылатын.

НЕ БОЛЫП ЖАТЫР — КОНТЕКСТ

Жасанды интеллект — компьютердің адам сияқты ойлауын емес, **үлкен деректерден үлгі табуын** үйренуі. Ол мәтінді түсінеді, сурет таниды, болжам жасайды. 2026 жылы негізгі тренд — генеративті модельдер мен шағын, салалық ЖИ. Яғни бәрін білетін алып жүйеден гөрі, нақты іске маманданған модельдер жылдам өсіп келеді.

ЖИ қалай жұмыс істейді?

Алдымен модельге миллиондаған мәтін, сурет, дыбыс беріледі. Сосын ол қай сөзден кейін қай сөз келетінін, қай пішін нені білдіретінін үйренеді. Нәтижесінде ЖИ жауапты «жаттап» алмайды. Ол ықтимал жауапты есептейді.

БҰЛ БІЗГЕ (ҚАЗАҚСТАНДЫҚТАРҒА) НЕ БЕРДІ / НЕ БЕРЕДІ

Қазақстанда ЖИ ең алдымен уақыт үнемдейді. Құжат сұрыптау, клиент сұрағына жауап беру, қазақша мәтінді өңдеу, медицинадағы алдын ала талдау — бәрі жылдамдады. 2026 жылғы жаңа үрдіс: қазақ тіліне бейімделген модельдер көбейді. Бұл мемлекеттік қызмет, білім және бизнес үшін үлкен плюс.

- **Мектеп пен ЖОО:** мәтін түсіндіру, жоспар құру, тест дайындау.
- **Бизнес:** өтініштерді автоматты өңдеу, сатуды болжау.
- **Күнделікті өмір:** аударма, навигация, дауыс арқылы іздеу.

ПАЙДАЛАНУДЫҢ НАҚТЫ ЖОЛЫ / МЫСАЛДАР

Мысалы, шағын дүкен иесі ЖИ-ге өткен айдың сатылымын беріп, келесі аптаға сұраныс болжамын ала алады. Мұғалім сабақ жоспарын қысқарта алады. Ал журналист күрделі есепті тез талдайды. Бірақ ең жақсы нәтиже үшін сұрағыңыз нақты болуы керек. «Маған көмектес» дегеннен гөрі, «осы мәтінді 3 негізгі ойға бөл» деңіз.

КЕМШІЛІКТЕРІ МЕН ҚАТЕРЛЕРІ (ОБЪЕКТИВТІ)

ЖИ қателеседі. Кейде сенімді түрде жалған ақпарат береді. Бұл — ең қауіпті жері. Тағы бір мәселе: дерек құпиялығы. Құжатты кез келген жүйеге жүктей салу дұрыс емес. 2026 жылы deepfake, фейк дауыс және жалған видео қатерлері де күшейді. Сондықтан тексеру әдеті міндетті.

БОЛАШАҒЫ

Келесі қадам — ЖИ-дің іздеу құралы емес, жұмыс серігіне айналуы. Ол тапсырма орындайды, сіз шешім қабылдайсыз. Қазақстан үшін ең маңыздысы — қазақ тіліндегі сапалы дерек, қауіпсіз реттеу және ЖИ сауаты. Технология бар. Енді оны дұрыс қолдану қалды.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.